

Ehdollisen vankeusrangaistuksen koeaika

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Mainitussa tarkastuksessa havaittiin, että Itä-Uudenmaan kärjäoikeus oli 30.10.2020 asiassa dnro R 20/3884 antamassaan tuomiossa nro 20/139547 määrännyt vastaajalle tuomitun ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään 30.4.2020, eli noin kuusi kuukautta ennen tuomion antamispäivää.

SELVITYS

Puheenjohtajana asiassa toimineen kärjätuomarin selvityksen mukaan tuomion tuomiolauselmaan on näppäilyvirheen vuoksi merkitty ehdollisen koeajan päättymisajankohdaksi 30.4.2020. Koeaika oli tarkoitettu päättymään 30.4.2022.

Kärjätuomari on korjannut virheen 10.8.2021 kirjoitusvirheenä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla. Kärjätuomari on kertonut kuulleensa vastaajaa ja syyttäjää 9.8.2021 virheen korjaamisesta. Heillä ei ole ollut huomautettavaa virheen korjaamiseen.

RATKAISU

Rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentin mukaan, kun vankeus tuomitaan ehdollisena, rangaistuksen täytäntöönpano lykkääntyy koeajaksi. Ehdollisen vankeuden koeaika on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koeaika alkaa tuomion julistamisesta tai antamisesta. Käräjäoikeus on tuomiossa virheellisesti määrännyt ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään ennen asian vireille tuloa käräjäoikeuteen.

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (ROL) 11 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuimen on korjattava tuomiossa oleva kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin rinnastettava selvä virhe. Ennen virheen korjaamista on asianosaisille tarvittaessa varattava tilaisuus tulla kuulluksi tehtävästä korjauksesta.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on virkatoimissaan oltava huolellinen.

Selvityksen mukaan käräjätuomari on korjannut virheensä ROL 11:9 mukaan kirjoitusvirheenä, kuullut korjauksen tehdessään sekä syyttäjää että asian vastaajaa, eikä heillä ole ollut siihen huomauttamista. Käräjätuomari kertoo antaneensa samana päivänä useita tuomioita, joiden koeaika on päättynyt 30.4.2022. Kyseessä on ollut kirjoitusvirhe, joka on jäänyt huomaamatta tuomion tarkastusvaiheessa.

Kun käsillä olevassa tapauksessa koeaika on merkitty päättymään ennen asian vireille tuloa käräjäoikeudessa, on merkinnän virheellisyys sinällään ulkopuolisen selvästi havaittavissa. Ulkopuolinen ei voi kuitenkaan päätellä, minkä pituiseksi koeaika on tarkoitettu. Käytännössä se on jäänyt määräämättä, ja avoimeksi on jäänyt kokonaan myös se, mitä asiassa on harkittu.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Koeaika on rikoslain 2 b luvun 3 §:ssä säädettyä vähimmäiskestoja lyhyempi ja jäänyt käytännössä kokonaan tuomiossa määräämättä.

Annan puheenjohtajana asiassa toimineelle käräjätuomarille valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaisen huomautuksen vastaisen varalle tuomiossa olleen virheen perusteella.

Vaikka virhe on ollut luonteeltaan tekninen, on sen seuraus ollut kuitenkin vakava, koska ehdollisen vankeusrangaistuksen koeaika on virheen seurauksena jäänyt tuomiossa tosiasiallisesti

määräämättä. Virhe oli korjattu apulaisoikeuskanslerin virhettä koskevan 14.7.2021 päivätyn selvityspyynnön jälkeen 10.8.2021.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Lähetän ratkaisuni Helsingin hovioikeudelle tiedoksi.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Henna-Riikka Välinen